

VARDUŞ HOVHANNES KİRAKOSYAN'IN ANLATTIKLARI
(1911, ALAŞKERT DOĞUMLU)

Ebeveynim bana 1915 olaylarını anlatırdı; zira ben o zaman çok küçüktüm; annem ve babam Türklerin elinden çektikleri eziyetleri hatırlar ve ağlardı. Türkler onları evlerinden çıkarıp ahırlara, kiliselere doldurmuş ve bu yerleri ateşe verip yakmışlar. Sağ kalanları da katletmişler. Bütün evleri yaktıklarında, mucize eseri hayatta kalanlar, annem, üç ağabeyim çaresiz göç yolunu tutmuş; bir ağabeyim, Gaspar Ter-Meliksetyan ise Andranik Paşa'nın birliğindeymiş. O, varını yoğunu yitiren ve evsiz kalan Ermenilere çok yardım etmiş.

Göç yolunda pek çok insan yorgunluktan, açlık ve susuzluktan ölmüş. Murad Nehri cesetlerle doluymuş. Annem ve üç kız kardeşi erkek elbiseleri giyip halkın yüzerek nehrin öbür yakasına geçmesini sağlamışlar. Annem kendi yakınlarının nasıl gözlerinin önünde öldürüldüğünü anlatırdı. Kadınları çıplak dans etmeye zorlamışlar; onların namusuna leke sürmüş ve eğlenmişler.